

**URZĄD MARSZAŁKOWSKI
WOJEWÓDZTWA KUJAWSKO-POMORSKIEGO
W TORUNIU**

ZATWIERDZAM

**WYTYCZNE
MARSZAŁKA
WOJEWÓDZTWA KUJAWSKO-POMORSKIEGO**

w sprawie zasad przygotowania Urzędu Marszałkowskiego Województwa Kujawsko-Pomorskiego, wojewódzkich samorządowych jednostek organizacyjnych i spółek prawa handlowego z udziałem województwa do realizacji zadań związanych z obronnością, obroną cywilną oraz ochroną pracowników w roku 2017.

**TORUŃ
2017**

I. Podstawa prawna:

Niniejsze wytyczne wydane zostały na podstawie:

1. Wytycznych Wojewody Kujawsko-Pomorskiego z dn. 24 listopada 2016 r. do działalności w zakresie szkolenia obronnego na terenie województwa kujawsko-pomorskiego w 2017 roku.
2. Wytycznych Wojewody Kujawsko-Pomorskiego Szefa OC Województwa z dn. 4 listopada 2016 r. do działalności w dziedzinie obrony cywilnej na terenie województwa kujawsko-pomorskiego w 2017 roku.
3. Planu Szkolenia Obronnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na 2017 rok.
4. Programu szkolenia obronnego Urzędu Marszałkowskiego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2017-2019.

II. Postanowienia ogólne:

1. Zasadniczym celem Wytycznych jest:
 - 1) określenie głównych kierunków działania i szkolenia kadry kierowniczej i pracowników Urzędu Marszałkowskiego oraz wojewódzkich samorządowych jednostek organizacyjnych, celem przygotowania do realizacji zadań obronnych i obrony cywilnej ujętych w zadaniach operacyjnych;
 - 2) zapewnienie bezpieczeństwa pracownikom i obiektom w czasie wystąpienia zdarzeń kryzysowych czasu pokoju i wojny;
 - 3) doskonalenie udziału podmiotów leczniczych - WSJO w zabezpieczeniu bezpieczeństwa zdrowotnego ludności i potrzeb Sił Zbrojnych, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego;
 - 4) zabezpieczenie i utrzymanie stanu technicznego infrastruktury technicznej w podmiotach lecznictwa samorządowego;
 - 5) przygotowanie i utrzymanie w sprawności technicznej wytypowanej infrastruktury drogowej o znaczeniu obronnym;
 - 6) usprawnianie działań dotyczących przestrzegania zasad ochrony informacji niejawnych.
2. Prowadzenie szkoleń i ćwiczeń realizować w celu:
 - 1) przygotowania oraz doskonalenia zespołów Samorządu Wojewódzkiego, wojewódzkich samorządowych jednostek organizacyjnych i spółek do wykonywania zadań obronnych, obrony cywilnej i ratownictwa;
 - 2) praktycznego sprawdzania zdolności i gotowości do działania oraz stopnia sprawności struktur realizujących zadania obronne i obrony cywilnej;
 - 3) zgrywania komórek organizacyjnych urzędu, jednostek i spółek zapewniającego sprawne funkcjonowanie struktur obrony cywilnej;
 - 4) nabycia umiejętności, doskonalenia i praktycznego sprawdzania form ewakuacji;
 - 5) kształtowania właściwych postaw i nawyków pracowników w zakresie bezpieczeństwa.

III. Ocena stanu realizacji zadań za rok 2016

1. Z analizy wyników ćwiczeń, treningów, szkoleń oraz wniosków z kontroli problemowych przeprowadzonych przez Marszałka Województwa Kujawsko-Pomorskiego w wybranych wojewódzkich samorządowych jednostkach

organizacyjnych i spółkach prawa handlowego z udziałem województwa wynika, że zakładane cele na rok 2016 zostały osiągnięte.

2. W roku 2016 Marszałek Województwa przeprowadził 10 kontroli problemowych w nadzorowanych samorządowych jednostkach organizacyjnych i spółkach.
3. Analiza protokołów z kontroli przeprowadzonych w 2016 roku pozwala stwierdzić, że ocena średnia **4,19** jest oceną wyższą o 0,24 od oceny średniej z kontroli przeprowadzonych w roku 2015. Na podstawie przeprowadzonych kontroli można wnioskować, że kontrolowane jednostki w większości na dobrym poziomie realizują przedsięwzięcia dotyczące zadań obronnych i obrony cywilnej.

Do najczęściej występujących niedociągnięć zaliczono:

- 1) w dalszym ciągu usprawnienia wymaga sposób dokumentowania realizacji procesu szkolenia, doskonalenia wiedzy i umiejętności osób, którym powierzono wykonywanie zadań obronnych wynikających z planów operacyjnych, mankamentem jest posiadanie tylko częściowej dokumentacji z realizowanych przedsięwzięć szkoleniowych, braki dotyczyły potwierdzenia obecności, konspektów do zajęć, ogólnikowo ujmowano tematy szkoleniowe, pomijano szkolenie niektórych grup szkoleniowych;
- 2) brak systematycznego rozliczania przez dyrektorów podległych pracowników merytorycznie odpowiedzialnych za realizację zadań obronnych i obrony cywilnej z wykonywanych przedsięwzięć ujętych w planie działania Marszałka Województwa, prowadzonej dokumentacji;
- 3) w planowaniu operacyjnym najczęstszym niedociągnięciem był:
 - a) brak aktualizacji regulaminu organizacyjnego jednostki czasu wojny,
 - b) opracowane karty operacyjne posiadały braki merytoryczne, najczęściej w zakresie procedur;
- 4) nie wyciąganie wniosków przez pracowników z odpraw instruktażowo-szkoleniowych prowadzonych z pracownikami jednostek przez Marszałka Województwa;
- 5) niewłaściwe zrozumienie przez dyrektora jednostki i jego pracownika zasad bezpieczeństwa jednostki i ochrony pracowników;
- 6) brak utrzymywania przez niektóre jednostki bezpośredniego kontaktu z Departamentami UM WK-P sprawującymi nadzór merytoryczny oraz z Biurem Obronności i Bezpieczeństwa Publicznego Urzędu Marszałkowskiego w Toruniu;
- 7) w dalszym ciągu niezbędne jest prowadzenie systematycznych szkoleń z zespołami stałych dyżurów i punktów kontaktowych, treningów przekazywania informacji zgodnie z wdrożonymi procedurami;
- 8) aktualizacja i archiwizacja dokumentów prowadzona jest nieregularnie, co sprawia, że część dokumentów jest nieaktualnych lub winna być dawno zarchiwizowana.

IV. Realizując zadania obronne i obrony cywilnej w 2017 roku należy:

1. W wojewódzkich samorządowych jednostkach organizacyjnych i spółkach z udziałem Województwa w terminie do 31.01.2017 r. zaktualizować własną bazę danych jednostki wg ustalonego wzoru załączników i przekazać dane z niej w terminie do 15.02.2017 r. do

departamentów Urzędu Marszałkowskiego sprawujących nadzór merytoryczny.

2. Realizując Wytyczne Wojewody Kujawsko-Pomorskiego w zakresie opracowania planów przygotowań podmiotów leczniczych na potrzeby obronne państwa, Dyrektorzy Szpitali w terminie do 15.01. przesłać do Departamentu Spraw Społecznych i Zdrowia Urzędu Marszałkowskiego dane do aktualizacji planu urzędu marszałkowskiego przygotowania podmiotów leczniczych na potrzeby obronne państwa, zgodnie z wcześniej podanymi wzorami, które winny obejmować:
 - 1) aktualne dane teleadresowe szpitala;
 - 2) aktualny stan bazy łóżkowej w szpitalu oraz możliwości jej poszerzenia – informacje z aktualnego „Planu Rozwinięcia Łóżek Szpitalnych wraz z informacją o zasobach źródeł zasilania energii elektrycznej, wody i ciepła”;
 - 3) zestawienie posiadanego personelu medycznego;
 - 4) rozliczenie (bilans) personelu medycznego.
3. Na podstawie zebranych danych Departament Spraw Społecznych i Zdrowia:
 - w terminie do 31.01.2017 r. opracować zbiorcze zestawienie i przesłać je na adres Wydziału Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego Urzędu Wojewódzkiego,
 - w terminie do 28.02.2017 r. opracować zbiorcze zestawienie bilansu personelu medycznego i przesłać na adres Wydziału Zdrowia Urzędu Wojewódzkiego.

Całkowitą aktualizację „Planu przygotowania podmiotów leczniczych Urzędu Marszałkowskiego na potrzeby obronne państwa” zakończyć do dnia 31.03.2017 r.
4. Dyrektorzy Departamentów Urzędu Marszałkowskiego nadzorujący jednostki organizacyjne i spółki w terminie do 28.02.2017 r. zaktualizować własną bazę danych o nadzorowane jednostki i spółki oraz przekazać ją w terminie do 31.03.2017 r. do Departamentu Organizacyjnego.
5. W związku z otrzymanymi z Urzędu Marszałkowskiego zadaniami operacyjnymi dyrektorzy wojewódzkich samorządowych jednostek organizacyjnych i prezesi spółek z udziałem województwa w terminie do 30.04.2017 r. dokonać przeglądu i aktualizacji opracowanych dokumentów operacyjnych:
 - tabeli realizacji zadań operacyjnych własnych jednostki (spółki);
 - kart realizacji zadań operacyjnych jako załączników do ww. tabeli.

Powyższe dokumenty należy dostosować do aktualnej sytuacji organizacyjnej jednostki (spółki).
6. Wprowadzane zmiany w strukturze organizacyjnej Urzędu Marszałkowskiego i wojewódzkich samorządowych jednostek organizacyjnych oraz spółek z udziałem Województwa odzwierciedlać w:
 - „Zakresie Działania Urzędu Marszałkowskiego (jednostki, spółki) w dziedzinie obronności państwa w czasie pokoju”,
 - „Regulaminie Organizacyjnym Urzędu Marszałkowskiego (jednostki, spółki) na czas wojny”.
7. Zaktualizować:
 - dokumentację punktu kontaktowego,
 - dokumentację stałego dyżuru (całodobowego dyżuru).

8. Biuro Obronności i Bezpieczeństwa Publicznego opracować i uzgodnić z Wydziałem Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego Urzędu Wojewódzkiego „Plan szkolenia obronnego na 2017 rok” oraz przeprowadzić szkolenia wg jego założeń.

V. W zakresie realizacji szkolenia:

1. Dyrektorzy jednostek i prezesi spółek opracować w terminie do 31.03.2017 r. dokumentację planistyczno-szkoleniową „Plan działania dyrektora jednostki (spółki) w zakresie realizacji zadań obronnych, zarządzania, reagowania kryzysowego oraz ochrony pracowników na rok 2017” wraz z załącznikami do planu, zgodnie z przyjętymi wzorami. Priorytetowo traktować cele szkoleniowe wynikające z wytycznych Wojewody Kujawsko-Pomorskiego do działalności w zakresie szkolenia obronnego. Głównym celem szkolenia obronnego w WK-P w 2017 r. jest: „Zgrywanie elementów systemu kierowania WK-P oraz doskonalenie współdziałania między jednostkami organizacyjnymi województwa w warunkach zagrożenia państwa”.
2. Szkolenie prowadzić w grupach szkoleniowych wg tematycznych planów szkolenia, zgodnie z załącznikiem nr 2 do Planu działania dyrektora - planem szkolenia.
3. W szkoleniu główną uwagę zwrócić na tematykę z opracowanych (zaktualizowanych) dokumentów takich jak:
 - „Zakres działania (jednostki spółki) w dziedzinie obronności państwa w czasie pokoju”,
 - „Regulamin Organizacyjny (jednostki, spółki) na czas wojny”,
 - planowania operacyjnego (tabeli i kart realizacji zadań operacyjnych).
4. Kierownik Biura Obronności i Bezpieczeństwa Publicznego, dyrektorzy wojewódzkich samorządowych jednostek organizacyjnych i prezesi spółek w szkoleniach wykorzystywać osoby merytorycznie przygotowane do prowadzenia zajęć, wywodzące się z Ministerstwa Obrony Narodowej, Wydziału Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego Urzędu Wojewódzkiego, Urzędów Miast, Gmin lub Urzędu Marszałkowskiego.
5. Przeprowadzenie zajęć dokumentować listami obecności uczestników szkolenia lub wpisem do dziennika lekcyjnego poszczególnych grup szkoleniowych.
6. Biuro Obronności i Bezpieczeństwa Publicznego, przekazane przez Wojewodę środki finansowe na szkolenie obronne w formie dotacji celowej wykorzystać na realizację przedsięwzięć szkoleniowych ujętych w planie szkolenia obronnego na rok 2017.
7. Z przeprowadzonych przedsięwzięć szkoleniowych sporządzić sprawozdanie oraz dokonać rozliczenia finansowego dotacji celowej. Informację przekazać do Wydziału Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego Urzędu Wojewódzkiego w terminie ustalonym w wytycznych Wojewody.

VI. W zakresie ochrony informacji niejawnych:

1. Zgodnie z obowiązującą ustawą z dnia 5 sierpnia 2010 r. o ochronie informacji niejawnych (Dz. U. Nr 182 poz. 1228) należy zorganizować i zapewnić ochronę dokumentów niejawnych według wymogów zawartych w ustawie.
2. Pełnomocnicy ochrony informacji niejawnych wszelkie zmiany dotyczące zniesienia lub zmiany klauzuli tajności dostosować do wymogów art. 6 ustawy. W stosunku do dokumentów niejawnych przesłanych do Urzędu

Marszałkowskiego w sytuacji zmiany klauzuli tajności dokumentów przekazać pisemną informację o zdjęciu lub obniżeniu klauzuli tajności.

VII. W zakresie ochrony zdrowia:

1. Departament Spraw Społecznych i Zdrowia oraz wojewódzkie samorządowe jednostki organizacyjne służby zdrowia – szpitale i wydzielone jednostki, zgodnie z Wytycznymi Wojewody Kujawsko-Pomorskiego zaktualizować Plany przygotowania podmiotów leczniczych na potrzeby obronne państwa.
2. Na bieżąco dokonywać kontroli i weryfikacji posiadanej bazy łóżkowej w kontekście poszerzenia jej w sytuacji wystąpienia zagrożenia kryzysowego.
3. Obowiązek podjęcia działań w zakresie zarządzania kryzysowego w sytuacji wystąpienia zagrożenia spoczywa na kierownikach podmiotów leczniczych do których zadań należy:
 - 1) współpraca i współdziałanie z miejscowymi strukturami zarządzania kryzysowego (OC) w zakresie zapewnienia pomocy w sytuacji wystąpienia zagrożenia;
 - 2) aktualizacja planów (planów ewakuacji) stosownie do sytuacji (zagrożenia);
 - 3) dokonanie analizy możliwości wykorzystania podmiotów leczniczych do działania w sytuacjach kryzysowych i masowego napływu poszkodowanych rannych i chorych;
 - 4) określenie możliwości niesienia pomocy medycznej na wypadek zaistnienia sytuacji kryzysowych, klęsk żywiołowych i katastrof poprzez:
 - a) prowadzenie na bieżąco analizy zagrożeń,
 - b) doskonalenie współdziałania z właściwymi miejscowo organami administracji samorządowej w zakresie realizacji zadań obrony cywilnej,
 - c) prowadzenie szkoleń personelu jednostki (szpitala) odpowiedzialnego za działania w sytuacjach kryzysowych;
 - d) dokonanie kontroli i weryfikacji posiadanych:
 - zapasowych źródeł energii elektrycznej (agregatów prądotwórczych),
 - awaryjnych (zapasowych) ujęć wody (studni głębinowych),
 - alternatywnych źródeł ciepła (własnych kotłowni).
4. W sytuacji zagrożenia radiacyjnego ilość tabletek jodu oraz miejsce ich przechowywania i dystrybucji (jednostki ochrony zdrowia, apteki, stacje sanitarno-epidemiologiczne, a także szkoły i przedszkola) na terenie województwa określa Wojewoda, w porozumieniu z właściwymi organami jednostek samorządu terytorialnego.
5. Wydawanie tabletek odbywa się wg wymogów ustalonych przez Ministerstwo Zdrowia (stosownie do grup ryzyka). Wielkość dawek interwencyjnych zawartych w tabeli należy wykorzystać w szkoleniu pracowników przez wszystkich dyrektorów jednostek samorządowych i prezesów spółek.

VIII. W zakresie ochrony środowiska:

1. Dyrektorzy Parków Krajobrazowych we współpracy z gminami na bieżąco dokonywać analizy zabezpieczenia parków pod względem zagrożeń kryzysowych (pożar, inne).

2. Dyrektor Departamentu Środowiska Urzędu Marszałkowskiego określi dla Dyrektorów Parków Krajobrazowych główne cele i kierunki działania na rok 2017.

IX. W zakresie infrastruktury drogowej:

1. Zarząd Dróg Wojewódzkich we współpracy z Generalną Dyрекcją Dróg Krajowych i Autostrad Oddział w Bydgoszczy oraz Departamentem Inwestycji i Infrastruktury Drogowej Urzędu Marszałkowskiego dokonać w terminie do dnia 31.03.2017 r. aktualizacji „Planu osłony technicznej dróg o znaczeniu obronnym”, zgodnie z obowiązującymi dokumentami normatywnymi.
2. W procesie ciągłym dokonywać określenia wojskowej klasy obciążeń obiektów mostowych zgodnie ze standardami NATO (wyznaczenie natowskiej klasy MLC) na wytypowanych przez Ministra Obrony Narodowej trasach HNS, drogach o znaczeniu obronnym i trasach zabezpieczających przyjęcie sojuszniczych sił wzmocnienia.
3. Prowadzić na bieżąco współpracę z Departamentem Inwestycji i Infrastruktury Drogowej Urzędu Marszałkowskiego, Wydziałem Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego Urzędu Wojewódzkiego, Wojewódzkim Sztabem Wojskowym w Bydgoszczy i Oddziałem Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad Oddział w Bydgoszczy w zakresie realizacji zadań dotyczących wytypowanej infrastruktury drogowej.
4. Gromadzić informacje w celu udostępnienia danych o sieci dróg wojewódzkich oraz numeracji i ewidencji obiektów mostowych.
5. Prowadzić na bieżąco kontrolę doraźną i monitoring odcinków dróg o znaczeniu obronnym oraz miejsc przeładunkowych.

X. W zakresie infrastruktury technicznej:

Utrzymywać w sprawności technicznej:

- a) istniejące budowle ochronne,
- b) zastępcze źródła energii (agregaty prądotwórcze),
- c) zapasowe ujęcia wody.

XI. W zakresie ochrony dziedzictwa narodowego:

1. Departament Kultury i Dziedzictwa Narodowego Urzędu Marszałkowskiego oraz wojewódzkie samorządowe jednostki organizacyjne posiadające zabytki, na bieżąco dokonywać aktualizacji „Planów ochrony zabytków”.
2. Realizować przedsięwzięcia związane ze wzmożoną ochroną fizyczną zabytków i zabezpieczeniem technicznym.
3. Departament Organizacyjny Urzędu Marszałkowskiego do dnia 31.03.2017 r. zaktualizować dane wojewódzkich samorządowych jednostek organizacyjnych posiadających obiekty zabytkowe wpisane do rejestru zabytków.

XII. W zakresie gromadzenia informacji:

1. W celu sprawnej realizacji zadań obronnych realizowanych przez Marszałka Województwa Kujawsko-Pomorskiego dokonywać gromadzenia i aktualizowania pełnych informacji, które mogą być wykorzystane w planowaniu operacyjnym czasu kryzysu i wojny. W tym celu dyrektorzy departamentów Urzędu Marszałkowskiego pełniący nadzór merytoryczny nad wojewódzkimi samorządowymi jednostkami organizacyjnymi w terminie do

dnia 28.02.2017 r. zgromadzić dane, które wynikają z tabeli realizacji zadań operacyjnych departamentu w zakresie:

- 1) Departament Organizacyjny – Biuro Obsługi Transportowej Urzędu w stosunku do:
 - a) pojazdów mechanicznych (samochodów i sprzętu specjalistycznego) będących w posiadaniu Urzędu Marszałkowskiego,
 - b) pojazdów mechanicznych (samochodów i sprzętu specjalistycznego) będących w posiadaniu Urzędu Marszałkowskiego, które mają przydzielone świadczenia rzeczowe;
 - 2) Departament Spraw Społecznych i Zdrowia w stosunku do:
 - a) danych szpitali i wydzielonych jednostek – potrzebnych do aktualizacji „Planu wykorzystania podmiotów leczniczych na potrzeby obronne państwa” dotyczących:
 - aktualnych danych teleadresowych szpitali,
 - bazy łóżkowej oraz możliwości jej poszerzenia,
 - aktualnej liczby personelu medycznego,
 - rozliczenia (bilansu) personelu medycznego,
 - posiadanych zapasowych źródeł zasilania w energię elektryczną,
 - posiadanych zapasowych źródeł zaopatrzenia w wodę,
 - b) pojazdów mechanicznych (samochodów, karettek), które znajdują się na wyposażeniu jednostek służby zdrowia oraz rejonów ich działania;
 - 3) Departament Organizacyjny w stosunku do:
 - a) mienia wojewódzkiego - budynków wpisanych do rejestru zabytków,
 - b) mienia wojewódzkiego (budynki, obiekty) posiadające świadczenia rzeczowe na rzecz obronności i obrony cywilnej.
2. Dyrektorzy Departamentów Urzędu Marszałkowskiego pełniący nadzór merytoryczny nad wojewódzkimi samorządowymi jednostkami organizacyjnymi i spółkami, zaktualizować własną bazę danych nadzorowanych jednostek oraz w terminie do dnia 31.03.2017 r. i przekazać ją do Departamentu Organizacyjnego - Biura Obronności i Bezpieczeństwa Publicznego.
 3. Biuro Obronności i Bezpieczeństwa Publicznego – na podstawie przekazanych zbiorczych informacji z departamentów, zaktualizować główną bazę danych, która będzie wykorzystywana w planowaniu operacyjnym.
 4. Aktualizacje danych zakończyć z dniem 30.04.2017 r.

XIII. Ustalenia końcowe:

1. Wytoczne Marszałka Województwa Kujawsko-Pomorskiego określają zasadnicze kierunki i przedsięwzięcia w zakresie przygotowań obronnych, obrony cywilnej, szkolenia kadry kierowniczej Urzędu Marszałkowskiego oraz wojewódzkich samorządowych jednostek organizacyjnych i spółek z udziałem Województwa w roku 2017.
2. Organizator szkolenia realizowanego w wojewódzkich samorządowych jednostkach organizacyjnych i spółkach zobowiązany jest przesłać do Biura Obronności i Bezpieczeństwa Publicznego Urzędu Marszałkowskiego sprawozdanie z zrealizowanych przedsięwzięć za rok 2017 (zgodnie z ustalonym wzorem) w terminie do 30.11.2017 r.

3. Dyrektorzy jednostek samorządowych i Prezesi Spółek na bieżąco prowadzić archiwizację dokumentacji obrony cywilnej, która będzie sprawdzana podczas prowadzonych kontroli problemowych jednostki (za okres do 5 lat).
4. Ogólne zasady prowadzenia dokumentacji podstawowej, planistyczno-szkoleniowej oraz prowadzenia ćwiczeń nie ulegają zmianie.
5. Niezbędne dokumenty i materiały w formie tabel do opracowania planu i aktualizacji danych umieszczone są na stronie Urzędu Marszałkowskiego, w zakładce Bezpieczeństwo.